

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ และเพื่อประโยชน์ในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งให้มีมาตรฐานเทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล และสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับข้อ ๕ ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศนี้ เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๒”

๒. ให้ใช้ประกาศนี้เป็นแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาใดที่เปิดสอนหลักสูตรนี้อยู่แล้ว จะต้องปรับปรุงหลักสูตรให้ เป็นไปตามประกาศนี้ภายในปีการศึกษา ๒๕๕๕

๓. ให้มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นไปตาม เอกสารแนบท้ายประกาศ

๔. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามประกาศนี้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจาก ประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๒

เอกสารแนบท้าย

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๒

สารบัญ

	หน้า
๑. ชื่อสาขา	๑
๒. ชื่อปริญญา	๑
๓. ลักษณะของสาขา	๑
๔. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	๑
๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้	๒
๕.๑ คุณธรรม จริยธรรม	๒
๕.๒ ความรู้	๒
๕.๓ ทักษะทางปัญญา	๓
๕.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	๓
๕.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๔
๕.๖ ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	๔
๖. องค์ความรู้วิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	๔
๗. โครงสร้างหลักสูตร	๔
๘. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขา	๕
๙. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้	๕
๙.๑ กลยุทธ์การสอน	๕
๙.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้	๖
๑๐. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้	๖
๑๐.๑ การทวนสอบระดับรายวิชา	๖
๑๐.๒ การทวนสอบระดับหลักสูตร	๖
๑๑. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้	๖
๑๑.๑ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา	๖
๑๑.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้	๗
๑๒. คณาจารย์ และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน	๗
๑๒.๑ คุณสมบัติอาจารย์ประจำ	๗
๑๒.๒ อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์สภาการพยาบาล	๗
๑๒.๓ บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน	๘
๑๓. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ	๘
๑๓.๑ ทรัพยากรการเรียนการสอน	๘
๑๓.๒ การจัดการ	๙
๑๔. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์	๙
๑๕. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	๑๐
๑๖. การนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาพยาบาลศาสตร์สู่การปฏิบัติ	๑๑
๑๗. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่ง บันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR)	๑๓

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์

๑. ชื่อสาขา

พยาบาลศาสตร์
Nursing Science

๒. ชื่อปริญญา

พยาบาลศาสตรบัณฑิต
พย.บ.
Bachelor of Nursing Science
B.N.S.

๓. ลักษณะของสาขา

สาขาพยาบาลศาสตร์เป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติโดยตรงต่อชีวิต สุขภาพและอนามัยของประชาชนด้วยความเอาใจใส่ อย่างเอื้ออาทร จึงจำเป็นต้องใช้ศาสตร์ทางการแพทย์ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หลักการและทักษะการปฏิบัติเพื่อให้การพยาบาลแบบองค์รวมแก่ผู้ใช้บริการที่เป็นบุคคล ครอบครัว และชุมชน ในทุกภาวะสุขภาพ ทุกวัย และหญิงตั้งครรภ์ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถดูแลตนเองได้ทั้งในภาวะสุขภาพดีและเจ็บป่วย จัดการและตัดสินใจกับภาวะสุขภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม การจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ มีความปลอดภัยต่อชีวิตของผู้ใช้บริการโดยคำนึงถึงคุณภาพชีวิต และคุณค่าของชีวิตมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ต้องมีความสอดคล้องกัน จึงจะช่วยผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติได้ ดังนั้นการเรียนภาคทฤษฎี การเรียนในห้องปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จำลอง และการปฏิบัติในสถานการณ์จริง จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างบัณฑิตให้มีความรู้ มีทักษะทางปัญญา มีความรับผิดชอบ และสามารถสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ตลอดจนปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

๔. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

๑. มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการแพทย์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง สามารถประยุกต์ได้อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติการพยาบาลขั้นพื้นฐาน และศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

๒. สามารถให้การพยาบาลได้อย่างเป็นองค์รวม แก่ผู้ใช้บริการทุกช่วงวัย ทุกภาวะสุขภาพทุกระดับของสถานบริการสุขภาพ และความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยใช้ศาสตร์และศิลปะทางการพยาบาล และหลักฐานเชิงประจักษ์ ภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณของวิชาชีพ

๓. มีความสามารถคิดอย่างเป็นระบบ มีเหตุผล คิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทั้งในการปฏิบัติการพยาบาลและสถานการณ์ทั่วไป

๔. สามารถใช้การวิเคราะห์เชิงตัวเลข และใช้สถิติได้อย่างเหมาะสมในวิชาชีพ

๕. มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบ และมีความเอื้ออาทร

๖. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะผู้นำ สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถทำงานเป็นทีมกับ สหวิชาชีพ

๗. มีความสามารถในการบริหารจัดการในองค์กรทางสุขภาพ

๘. สนใจใฝ่รู้และสามารถพัฒนาตนเอง วิชาชีพ และสังคมได้อย่างต่อเนื่อง

๙. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการพยาบาลและการสื่อสาร

๑๐. มีศรัทธาในวิชาชีพการพยาบาล รวมทั้งมีความเชื่อมั่นในการพยาบาล และคุณค่าแห่งตน

๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้

สาขาพยาบาลศาสตร์ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ ๖ ด้าน ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ และลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

๕.๑ คุณธรรม จริยธรรม

๕.๑.๑ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนา หลักจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจน สิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก สิทธิผู้บริโภค สิทธิผู้ป่วย ตลอดจนสิทธิของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติการพยาบาล

๕.๑.๒ สามารถแยกแยะความถูกต้อง ความดี และความชั่วได้

๕.๑.๓ เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

๕.๑.๔ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง

๕.๑.๕ มีระเบียบวินัย และซื่อสัตย์

๕.๑.๖ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีความสามารถจัดการกับปัญหาจริยธรรมในการดำรงชีพ และในการปฏิบัติงานในวิชาชีพการพยาบาล

๕.๑.๗ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน

๕.๑.๘ ส่งเสริมให้ผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการได้รับรู้ และเข้าใจสิทธิของตนเองเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองที่จะถูกละเมิด

๕.๒ ความรู้

๕.๒.๑ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานชีวิตและพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่ครอบคลุมทั้งวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ กฎหมายและการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๕.๒.๒ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพการพยาบาล ระบบสุขภาพ และปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและต่อระบบสุขภาพ

๕.๒.๓ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของกระบวนการพยาบาล และการนำไปใช้

๕.๒.๔ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของกระบวนการแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้กระบวนการวิจัย กระบวนการบริหารและการจัดการองค์กร

๕.๒.๕ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศทางการพยาบาล และระบบจำแนกข้อมูลทางการพยาบาล

๕.๒.๖ มีความรู้ ความเข้าใจใน วัฒนธรรม สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของประเทศ และสังคมโลกที่มีผลกระทบต่อภาวะสุขภาพและประชาชน

๕.๓ ทักษะทางปัญญา

๕.๓.๑ ตระหนักรู้ในศักยภาพและสิ่งที่เป็นจุดอ่อนของตน เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความสามารถเพิ่มมากขึ้น สามารถนำไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล การสอน การแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ และการเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง

๕.๓.๒ สามารถสืบค้น และวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

๕.๓.๓ สามารถนำข้อมูล และหลักฐานไปใช้ในการอ้างอิง และแก้ไขปัญหาอย่างมีวิจาร์ณญาณ

๕.๓.๔ สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยใช้องค์ความรู้ทางวิชาชีพและที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ใช้ประสบการณ์เป็นฐาน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ ในการให้บริการพยาบาล

๕.๓.๕ สามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทางการวิจัย และนวัตกรรมที่เหมาะสม ในการแก้ไขปัญหา

๕.๓.๖ สามารถพัฒนาวิธีการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์และบริบททางสุขภาพที่เปลี่ยนไป

๕.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๕.๔.๑ มีความสามารถในการปรับตัวเชิงวิชาชีพและมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับ ผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา

๕.๔.๒ สามารถทำงานเป็นทีมในบทบาทผู้นำและสมาชิกทีม ในทีมการพยาบาล ทีมสุขภาพ และทีมในชุมชนของระบบบริการสาธารณสุขทุกระดับและในบริบทหรือสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

๕.๔.๓ สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในองค์กร ในสถานการณ์ที่หลากหลายและสถานการณ์เฉพาะหน้า

๕.๔.๔ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อสังคม และรับผิดชอบต่อในการ พัฒนาตนเอง วิชาชีพ องค์กรและสังคมอย่างต่อเนื่อง

๕.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๕.๑ สามารถประยุกต์ใช้หลักตรรกะ คณิตศาสตร์และสถิติ ในการพยาบาลอย่างเหมาะสม

๕.๕.๒ สามารถแปลงข้อมูลให้เป็นข่าวสารที่มีคุณภาพ รวมทั้งสามารถอ่านวิเคราะห์ และถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ

๕.๕.๓ สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียนและการนำเสนอ รวมทั้งสามารถอ่านวารสาร และตำราภาษาอังกฤษอย่างเข้าใจ

๕.๕.๔ สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็น

๕.๕.๕ สามารถเลือกและใช้รูปแบบการนำเสนอสารสนเทศ ตลอดจนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์

๕.๖ ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

๕.๖.๑ สามารถปฏิบัติทักษะการพยาบาลอย่างเป็นองค์รวมโดยประยุกต์ใช้ศาสตร์และศิลปะทางการพยาบาล รวมทั้งใช้กระบวนการพยาบาล หลักฐานเชิงประจักษ์ และการสื่อสารเชิงบ่าบัดในการพยาบาลบุคคล ครอบครัว และชุมชน

๕.๖.๒ สามารถปฏิบัติภารกิจการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การบำบัดและการบรรเทาอาการ และการฟื้นฟูสุขภาพ แก่ผู้ใช้บริการทุกภาวะสุขภาพและทุกช่วงวัย รวมทั้งการผดุงครรภ์ ในทุกระดับของสถานบริการสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (พ.ศ.๒๕๒๘) และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๐

๕.๖.๓ สามารถปฏิบัติภารกิจพยาบาลด้วยความเมตตา กรุณา และเอื้ออาทร โดยยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม กฎหมาย และสิทธิของผู้ป่วย

๕.๖.๔ สามารถปฏิบัติภารกิจพยาบาลโดยคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๕.๖.๕ แสดงภาวะผู้นำในการปฏิบัติงาน สามารถบริหารทีมการพยาบาล ทีมสหวิชาชีพ และการทำงานในชุมชน ในหน่วยบริการสุขภาพชุมชน

๖. องค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สภาการพยาบาลเป็นองค์การวิชาชีพ ที่มีหน้าที่ควบคุมมาตรฐานการจัดการศึกษา โดยให้ความเห็นชอบหลักสูตรสาขาพยาบาลศาสตร์ รับรองสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และพิจารณาอนุมัติการขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล

๗. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการและสภาการพยาบาล ดังนี้

จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๔๐ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕๐ หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

๗.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๗.๒ หมวดวิชาเฉพาะ จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๐๔ หน่วยกิต จำแนกได้ดังนี้

๗.๒.๑ กลุ่มพื้นฐานวิชาชีพ จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๒๘ หน่วยกิต

๗.๒.๒ กลุ่มวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า ๗๖ หน่วยกิต ทั้งรายวิชาภาคทฤษฎีทางการพยาบาล และรายวิชาภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริง

โดยรายวิชาภาคทฤษฎีทางการพยาบาล มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า

๕๑ หน่วยกิต รายวิชาภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริง มีจำนวนหน่วยกิตรวม

ไม่น้อยกว่า ๒๕ หน่วยกิต โดย ๑ หน่วยกิต ภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริง ต้อง

จัดการเรียนการสอนไม่ต่ำกว่า ๖๐ ชั่วโมง ทั้งนี้กลุ่มรายวิชาการพยาบาล

มารดาและทารก การผดุงครรภ์ และการวางแผนครอบครัว ทั้งภาคทฤษฎี

และภาคปฏิบัติมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๗.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๘. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขา

เนื้อหาสาระสำคัญประกอบด้วยกลุ่มพื้นฐานวิชาชีพ และกลุ่มวิชาชีพ

กลุ่มพื้นฐานวิชาชีพ ได้แก่ ชีวเคมี ชีววิทยา กายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา ปรสติวิทยา จุลชีววิทยา พยาธิวิทยา เกสัชวิทยา ชีวสถิติ จิตวิทยา พัฒนาการตามวัย โภชนศาสตร์ และระบาดวิทยา

กลุ่มวิชาชีพ ประกอบด้วยวิชาการพยาบาลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริง โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ ได้แก่ (๑) การประเมินภาวะสุขภาพ (๒) มโนคติและทฤษฎีทางการพยาบาล (๓) สารสนเทศทางการพยาบาล (๔) หลักการและกระบวนการวิจัยทางการพยาบาล (๕) การบริหารการพยาบาลและการบริหารองค์กรสุขภาพ (๖) การพยาบาลผู้ใหญ่ทั้งในภาวะวิกฤติและเรื้อรัง (รวมอายุรศาสตร์ ศัลยศาสตร์และนรีเวชวิทยา) (๗) การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น (๘) การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ (๙) การพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาโรคเบื้องต้น (๑๐) การพยาบาลมารดาและทารก (๑๑) การผดุงครรภ์ (๑๒) การวางแผนครอบครัว (๑๓) การพยาบาลผู้สูงอายุ และ (๑๔) กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ

๙. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

๙.๑ กลยุทธ์การสอน

การจัดการเรียนการสอนให้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และชี้แนะตนเองในการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม มีการออกแบบการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ที่สามารถวัดและประเมินการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน และใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับรายวิชาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริง การสอนในหอผู้ป่วย และ การสอนข้างเตียง โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของผลการเรียนรู้ทั้ง ๖ ด้าน

ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ และการแก้ไขปัญหา โดยใช้ปัญญาและหลักฐานเชิงประจักษ์ มีการประเมิน ทั้งความก้าวหน้า และประเมินผลรวบยอด

๙.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแบ่งสัดส่วนน้ำหนัก การประเมินในแต่ละกิจกรรม หรือแต่ละด้านให้เหมาะสมกับผลการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ ทั้งนี้ผู้สอน ต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบวิธีการประเมินผล ตลอดจนแจ้งผู้เรียนทราบผังการออกข้อสอบ ที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลวิชาภาคทฤษฎีล่วงหน้า สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติ ใช้การประเมินโดยการสังเกตการปฏิบัติ การสอบภาคปฏิบัติในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง โดยวัดและประเมินทักษะปฏิบัติตามที่กำหนดในหลักสูตร และต้องนำผลการประเมินมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนมี โอกาสได้ปรับปรุงตนเอง

๑๐. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันการศึกษาต้องกำหนดให้มีระบบและกลไกการทวนสอบเพื่อยืนยันว่านักศึกษาและ ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีผลการเรียนรู้ทุกด้านตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิสาขาพยาบาล ศาสตร์เป็นอย่างน้อย โดยดำเนินการทั้งการทวนสอบระดับรายวิชา และระดับหลักสูตร และกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพภายใน

๑๐.๑ การทวนสอบระดับรายวิชา

สถาบันจะต้องจัดทำกรทวนสอบในระดับรายวิชาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยสถาบันการศึกษา หรือคณะ/วิทยาลัยกำหนดระบบและกลไกในการดำเนินงานเกี่ยวกับการทวน สอบ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการให้คะแนนกับกระดาษคำตอบ รวมทั้งการประเมินด้วยวิธี อื่นที่กำหนดในรายละเอียดวิชา รวมทั้งการอุทธรณ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา(ถ้ามี) ซึ่งสถาบันการศึกษาจะต้องมีการวางแผนและรายงานผลการทวนสอบต่อคณะกรรมการบริหารคณะ ทุกภาคการศึกษา

๑๐.๒ การทวนสอบระดับหลักสูตร

ดำเนินการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ครอบคลุม ผลการเรียนรู้ทุกด้านตาม มาตรฐานสาขาพยาบาลศาสตร์อย่างเป็นระบบ เพื่อประเมินความสำเร็จของการผลิตบัณฑิตที่มี คุณภาพ โดยมีการประเมินจากหลายแหล่ง รวมถึงการประเมินโดยแหล่งฝึกงาน ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตใหม่ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าผู้สำเร็จการศึกษามีผลการเรียนรู้ไม่น้อย กว่าที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร

๑๑. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๑.๑ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

๑๑.๑.๑ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญโปรแกรมที่เน้นวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

๑๑.๑.๒ มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่เจ็บป่วยหรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรงหรือมีความผิดปกติที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

๑๑.๑.๓ มีคุณสมบัติอื่นๆ ตามที่สถาบันการศึกษากำหนด

๑๑.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้

ให้เทียบโอนผลการเรียนรู้ได้เฉพาะในหลักสูตรที่ได้รับการเผยแพร่โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้ว กรณีเป็นสถาบันการศึกษาต่างประเทศ ต้องเป็นสถาบันที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง หรือใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาของประเทศนั้น ๆ และหากเป็นนักศึกษาต่างคณะในสถาบันเดียวกัน จะต้องผ่านการประเมินทัศนคติต่อวิชาชีพและรายละเอียดอื่น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของแต่ละมหาวิทยาลัย

๑๒. คณาจารย์ และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีจำนวนและคุณสมบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

๑๒.๑ คุณสมบัติอาจารย์ประจำ

๑๒.๑.๑ สำเร็จการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาโทสาขาพยาบาลศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ โดยต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ และมีประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาลมาไม่ต่ำกว่า ๒ ปี

๑๒.๑.๒ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่งหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลชั้นหนึ่งที่ไม่หมดอายุ สำหรับอาจารย์ที่สอนด้านการพยาบาลมารดาและทารก และการผดุงครรภ์จะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่งที่ไม่หมดอายุ

๑๒.๑.๓ ปฏิบัติการพยาบาล สอน หรือวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพและการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

๑๒.๑.๔ กรณีเป็นอาจารย์ใหม่ที่ไม่ม่ประสบการณ์การสอนทางการพยาบาลต้องผ่านการอบรมหลักสูตรศาสตร์และศิลป์การสอนทางการพยาบาล หรือหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลที่เทียบเคียงกันได้ และสภากาการพยาบาลให้การเห็นชอบ

๑๒.๒ อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา ให้เป็นไปตามเกณฑ์สภากาการพยาบาล

๑๒.๒.๑ ในภาพรวมกำหนด ดังนี้คือ

อาจารย์ : นักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าไม่มากกว่า ๑ : ๖

๑๒.๒.๒ การฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลในแต่ละหอผู้ป่วยหรือในชุมชน

อาจารย์ : นักศึกษาไม่มากกว่า ๑ : ๘

ทั้งนี้จะต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตร ไม่น้อยกว่าจำนวน ๕ คนตามที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์การสอนทางการพยาบาลครบทุกสาขาหลักทางการพยาบาล ได้แก่ การพยาบาลจิตเวชศาสตร์ การพยาบาลอนามัยชุมชน การพยาบาลผู้ใหญ่ การพยาบาลเด็ก และการพยาบาลแม่และเด็ก หรือสูติศาสตร์ ในกรณีที่มีอาจารย์พิเศษสอนปฏิบัติการพยาบาลให้คงอัตราส่วนเดียวกัน และจำนวนอาจารย์พิเศษต้องไม่เกิน ๑ ใน ๔ ของอาจารย์ประจำ

๑๒.๓ บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

จัดให้มีบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน หรือผู้ช่วยสอนในห้องปฏิบัติการพยาบาลในจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน และมีบุคลากรสนับสนุนการบริหารงานของสถาบันการศึกษาทั้งในงานบริหาร การเงิน และบริการโสตทัศนูปกรณ์เป็นอย่างน้อย

๑๓. ทรัพยากรการเรียนการสอน และการจัดการ

๑๓.๑ ทรัพยากรการเรียนการสอน

๑๓.๑.๑ มีอาคารเรียนและห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน รวมถึงห้องเรียนกลุ่มย่อยอย่างเพียงพอ

๑๓.๑.๒ มีห้องทำงานที่เหมาะสมและเอื้อต่อการทำงานของอาจารย์และบุคลากร

๑๓.๑.๓ มีสถานที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษา

๑๓.๑.๔ มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพที่เหมาะสมและมีอุปกรณ์เพียงพอ

๑๓.๑.๕ มีห้องปฏิบัติการพยาบาลทุกสาขาวิชา ในการฝึกทักษะหรือเป็นห้องปฏิบัติการ พยาบาลที่สามารถใช้ได้ทุกสาขาวิชาทางการพยาบาล ในการฝึกทักษะและมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพียงพอและพร้อมใช้ โดยมีหุ่นฝึกทักษะการพยาบาลพื้นฐานครบถ้วนเพียงพอ มีหุ่นฝึกทักษะการฟื้นคืนชีพ หุ่นทำคลอด และอุปกรณ์การฝึกทักษะอื่น ๆ ครบตามทักษะการพยาบาลในรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๑๓.๑.๖ มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และมีคอมพิวเตอร์ที่สามารถสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้ จำนวนอย่างน้อย ๑ เครื่องต่อนักศึกษา ๑๐ คน

๑๓.๑.๗ มีห้องเรียนและอุปกรณ์โสตที่เพียงพอและเหมาะสม กับกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในรายละเอียดหลักสูตร และรายวิชา

๑๓.๑.๘ มีห้องสมุดที่มีตำราหลักทางการพยาบาล มีหนังสือหรือตำราทางการพยาบาลที่ทันสมัยไม่น้อยกว่า ๑๐ ชื่อเรื่องต่อสาขาวิชา และมีหนังสือทางการพยาบาลและวิทยาศาสตร์สุขภาพไม่น้อยกว่า ๕๐ เล่มต่อนักศึกษา ๑ คน หรือสามารถสืบค้นได้จากระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยนักศึกษาต้องสามารถเข้าถึงระบบการสืบค้นได้อย่างสะดวกและทุกโอกาส

๑๓.๑.๙ มีวารสารทางการแพทย์บาลทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ที่เป็นปัจจุบัน ไม่ต่ำกว่าภาษา ละ ๑๐ ชื่อเรื่อง โดยมีการรับต่อเนื่องอย่างน้อย 1 ปี หรือมีฐานข้อมูลวารสารพยาบาลอิเล็กทรอนิกส์ โดยนักศึกษาสามารถเข้าถึงระบบการสืบค้นได้อย่างสะดวก และทุกโอกาส

๑๓.๑.๑๐ มีระบบเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการจากแหล่งข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ

๓.๑.๑๑ มีแหล่งฝึกหลักในวิชาปฏิบัติการพยาบาลเป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิซึ่งได้รับการ ประกันคุณภาพ หรือมีระบบประกันคุณภาพที่ชัดเจน มีจำนวน ผู้ใช้บริการเพียงพอต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาล และการฝึกงานของนักศึกษา โดยไม่กระทบกระเทือนต่อสุขภาวะของผู้ใช้บริการ และคุณภาพการบริการ

๑๓.๑.๑๒ มีระบบและมาตรการรักษาความปลอดภัยสำหรับนักศึกษา และอาจารย์ และป้องกันอันตรายที่อาจเกิดระหว่างการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ระหว่างการเดินทางไปและกลับจากการฝึกงานในแหล่งฝึกปฏิบัติ

๑๓.๒ การจัดการ

๑๓.๒.๑ มีผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนการสอนโดยเฉพาะ

๑๓.๒.๒ มีการวางแผนความต้องการทรัพยากรการศึกษาทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง

๑๓.๒.๓ มีทรัพยากรการศึกษาทุกประเภทจำนวนเพียงพอ และอยู่ในสภาพพร้อมใช้ตลอดเวลา

๑๓.๒.๔ มีการประเมินคุณภาพ และ ปริมาณของทรัพยากรทุกประเภทรวมทั้งแหล่งฝึกอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุกภาคการศึกษา

๑๓.๒.๕ มีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา และอาจารย์เพื่อการปรับปรุงคุณภาพ ภายหลังจากสิ้นสุดการเรียน

๑๔. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

๑๔.๑ เพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนความสำเร็จของมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุกด้าน

๑๔.๒ พัฒนาความเชี่ยวชาญการปฏิบัติเฉพาะสาขาทางการแพทย์ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ

๑๔.๓ พัฒนาทักษะการเขียนตำรา หนังสือ การวิจัย และตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานในวารสารวิชาการระดับชาติ และนานาชาติ

๑๔.๔ พัฒนาคุณวุฒิให้สูงขึ้น

๑๔.๕ พัฒนาเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ หรือระบบเทียบเคียง

๑๔.๖ เข้าร่วมประชุม สัมมนาวิชาการอย่างน้อยปีละ ๑๕ ชั่วโมง

๑๔.๗ เพิ่มพูน และพัฒนาทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำหรับอาจารย์ใหม่จะต้องมีการพัฒนา สู่บทบาทการเป็นอาจารย์ โดยการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำสู่บทบาทการเป็นอาจารย์และการทำหน้าที่ของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา รับการอบรม

หลักสูตรศาสตร์และศิลป์การสอนทางการพยาบาล หรือหลักสูตรอื่นที่เทียบเคียงกันได้ มีการพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาล พัฒนาบทบาทและจรรยาบรรณอาจารย์ผ่านระบบพี่เลี้ยง หรือระบบที่สถาบันกำหนด

๑๕. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ต้องสามารถประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้บัณฑิตมีคุณภาพอย่างน้อยตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ โดยมีตัวบ่งชี้หลัก ดังนี้

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
๑๕.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	X
๑๕.๒ มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ในทุกประเด็นเป็นอย่างน้อย	X	X	X	X	X
๑๕.๓ มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ ก่อนการเปิดหลักสูตรครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
๑๕.๔ จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
๑๕.๕ จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา		X	X	X	X
๑๕.๖ มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.๓ และมคอ.๔ อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา		X	X	X	X
๑๕.๗ มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว			X	X	X
๑๕.๘ อาจารย์พยาบาลประจำทุกคนมีคุณสมบัติครบตามกำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์เป็นอย่างน้อย	X	X	X	X	X
๑๕.๙ อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
๑๕.๑๐ อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาในด้านวิชาการและวิชาชีพไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง/ปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๑๕.๑๑ บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ได้รับการพัฒนาตรงตามงานที่รับผิดชอบทุกคนในแต่ละปี ไม่น้อยกว่าคนละ ๑๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๑๕.๑๒ ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐				X	X
๑๕.๑๓ ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐					X
๑๕.๑๔ ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์พยาบาลเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕		X	X	X	X
๑๕.๑๕ ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕		X	X	X	X

สถาบันการศึกษาอาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับพันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบัน หรือกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สูงขึ้น เพื่อการยกระดับมาตรฐานของตนเอง โดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร หลักสูตรที่ได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๕๒ ต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ที่ ๑-๑๐ ครบถ้วน และมีผลการดำเนินการรวม บรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน อยู่ในเกณฑ์อย่างน้อย ๒ ปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ก่อนได้รับการเผยแพร่

๑๖. การนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาพยาบาลศาสตร์สู่การปฏิบัติ

สถาบันอุดมศึกษาที่ประสงค์จะเปิดสอน/ปรับปรุงหลักสูตรสาขาพยาบาลศาสตร์ควรดำเนินการดังนี้

๑๖.๑ พิจารณาความพร้อมและศักยภาพของสถาบันในการบริหารจัดการการศึกษาตามหลักสูตรในหัวข้อต่างๆที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์

๑๖.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย กรรมการอย่างน้อย ๕ คน โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกอย่างน้อย ๒ คน และ ผู้แทนสภาการพยาบาลอย่างน้อย ๑ คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ โดยมีหัวข้อของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ.๒ (รายละเอียดของหลักสูตร)

๑๖.๓ ดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรโดยพิจารณาโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ ตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิสาขาเป็นหลัก สถาบันอาจเพิ่มเติมผลการเรียนรู้เฉพาะของหลักสูตร ให้เป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่แตกต่างจากสถาบันอื่น โดยให้แสดงแผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใด

๑๖.๔ จัดทำรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนามตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้อ อย่างน้อยตาม แบบ มคอ.๓ (รายละเอียดของรายวิชา) และ แบบ มคอ.๔ (รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม) ตามลำดับ พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่า แต่ละรายวิชา จะทำให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในเรื่องใด สถาบันฯ ต้องมอบหมายให้ภาควิชา/สาขาวิชา จัดทำรายละเอียดของรายวิชาทุกรายวิชา รวมทั้งรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนามให้เสร็จสมบูรณ์ ก่อนการเปิดสอน

๑๖.๕ สถาบันอุดมศึกษา ต้องเสนอสภาสถาบัน อนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน โดยสภาสถาบัน ควรกำหนดระบบและกลไกของการจัดทำและอนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนามให้ชัดเจน

๑๖.๖ สถาบันอุดมศึกษา ต้องเสนอรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งสภาสถาบันฯ อนุมัติให้เปิดสอนแล้วให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่สภาสถาบัน อนุมัติ และให้สภาการพยาบาลให้ความเห็นชอบตามที่สภาการพยาบาลกำหนด

๑๖.๗ เมื่อสภาสถาบันอนุมัติตามข้อ ๑๖.๕ แล้ว ให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การสอนและการประเมินผลที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดรายวิชา และรายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม ให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขา

๑๖.๘ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน การประเมินผลและการทวนสอบผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาและประสบการณ์ภาคสนามในแต่ละภาคการศึกษาแล้ว ให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ซึ่งรวมถึงการประเมินผล และการทวนสอบผลการเรียนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบพร้อมปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตาม แบบ มคอ.๕ (รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา) และแบบ มคอ.๖ (รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม) ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประมวล/วิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในภาพรวมประจำปีการศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เพื่อใช้ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการสอน กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และหากจำเป็นจะต้องปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนก็สามารถทำได้

๑๖.๙ เมื่อครบรอบหลักสูตร ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีหัวข้อ และรายละเอียดอย่างน้อยตามแบบ มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เช่นเดียวกับ การรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรแต่ละปีการศึกษา และวิเคราะห์ประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวม ว่าบัณฑิตบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่ คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและ/หรือการ ดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

๑๗. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งบันทึก ในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR)

เพื่อประโยชน์ต่อการกำกับดูแลคุณภาพการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา การรับรองคุณวุฒิ เพื่อกำหนดอัตราเงินเดือนในการเข้ารับราชการของคณะกรรมการข้าราชการ พลเรือน (ก.พ.) การรับรองคุณวุฒิเพื่อการศึกษาต่อหรือทำงานในต่างประเทศ และเป็นข้อมูลสำหรับ ผู้ประกอบการ สังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะสามารถตรวจสอบหลักสูตรที่มีคุณภาพ และ มาตรฐานได้โดยสะดวก ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและ มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR) เมื่อสถาบันได้เปิดสอนไปแล้วอย่างน้อยครั้งระยะเวลาของหลักสูตร ตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

๑๗.๑ เป็นหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา ก่อนเปิดสอนและได้แจ้ง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติ หลักสูตรนั้น และสภาการพยาบาลให้ความเห็นชอบแล้ว

๑๗.๒ ผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยระดับดีขึ้นไปต่อเนื่องกัน ๒ ปี นับตั้งแต่เปิดสอนหลักสูตรที่ได้พัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และ มาตรฐานคุณวุฒิสาขาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งผลการประเมินคุณภาพจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ มาตรฐานคุณวุฒิสาขาพยาบาลศาสตร์ กำหนด จึงจะได้รับการเผยแพร่

๑๗.๓ หลักสูตรใดที่ไม่ได้รับการเผยแพร่ ให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการปรับปรุงตาม เงื่อนไขที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะกำหนดจากผลการประเมินต่อไป

๑๗.๔ กรณีหลักสูตรใดได้รับการเผยแพร่แล้ว สถาบันอุดมศึกษาจะต้องกำกับดูแลให้มีการ รักษาคุณภาพให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ โดยผลการประเมินคุณภาพภายในต้องเป็นไปตามที่มาตรฐาน คุณวุฒิสาขาพยาบาลศาสตร์ กำหนด ทุกปีหลังจากได้รับการเผยแพร่ หากต่อมาปรากฏว่าผลการ ประเมินคุณภาพหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาใดไม่เป็นไปตามที่กำหนด ให้สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อพิจารณาถอนการเผยแพร่ หลักสูตรนั้น จนกว่าสถาบันอุดมศึกษานั้นจะได้มีการปรับปรุงตามเงื่อนไขของคณะกรรมการการ อุดมศึกษา